

УДК 657

Олександр Штокайло, Сергій Співак

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль,
Україна*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Spivak Serhii, Shtokailo Oleksandr

INFORMATION SUPPORT OF OPERATIONAL ACTIVITIES OF ENTERPRISES

У сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємств значною мірою залежить від якості інформаційного забезпечення процесів управління. Зростання обсягів інформації, посилення конкуренції, швидкі зміни ринкового середовища та розвиток цифрових технологій обумовлюють необхідність створення ефективних систем збору, обробки, зберігання та передачі інформації. Саме інформація стає стратегічним ресурсом підприємства, який забезпечує обґрунтованість управлінських рішень та сприяє досягненню поставлених цілей.

Особливого значення інформаційне забезпечення набуває в процесі здійснення операційної діяльності, яка є основним джерелом формування доходів підприємства. Ефективне управління операційною діяльністю потребує своєчасного отримання достовірної інформації про використання ресурсів, результати виробничих процесів, стан запасів, витрати, доходи та фінансові результати.

Проблеми інформаційного забезпечення управління підприємствами досліджували такі науковці, як Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Л.В. Нападковська, В.В. Євдокимов, М.С. Пушкар, В.П. Завгородній та інші. Незважаючи на значну кількість наукових праць, питання вдосконалення інформаційного забезпечення операційної діяльності підприємств в умовах цифрової економіки залишаються актуальними [1].

Інформаційне забезпечення операційної діяльності являє собою систему методів, засобів та процедур формування, обробки, передачі й використання інформації, необхідної для управління операційними процесами підприємства.

Основною метою інформаційного забезпечення є створення інформаційної бази для прийняття управлінських рішень щодо планування, організації, контролю та регулювання операційної діяльності.

Інформаційне забезпечення повинно відповідати таким вимогам: достовірність; своєчасність; повнота; актуальність; релевантність; доступність; економічність отримання та використання.

Виконання зазначених вимог дозволяє підвищити ефективність функціонування підприємства та мінімізувати ризики прийняття необґрунтованих управлінських рішень.

В умовах цифровізації інформація перетворюється на один із найважливіших виробничих ресурсів поряд із трудовими, матеріальними та фінансовими ресурсами [2].

Інформаційна база управління операційною діяльністю формується за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел інформації.

До внутрішніх джерел належать: дані бухгалтерського обліку; управлінська звітність; фінансова звітність; виробничі звіти; дані оперативного обліку; результати внутрішнього контролю; бюджети та кошториси; статистична звітність підприємства.

Особливу роль відіграє система бухгалтерського обліку, яка забезпечує формування інформації про активи, зобов'язання, доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства [3].

Управлінський облік доповнює фінансовий облік інформацією щодо центрів відповідальності, собівартості продукції, ефективності бізнес-процесів та використання ресурсів.

Зовнішня інформація дозволяє оцінювати тенденції розвитку ринку та адаптувати діяльність підприємства до змін зовнішнього середовища.

Сучасне підприємство функціонує в умовах значних інформаційних потоків, що обумовлює необхідність створення комплексної інформаційної системи. Інформаційна система підприємства являє собою сукупність технічних засобів, програмного забезпечення, баз даних, персоналу та методів обробки інформації, які забезпечують підтримку управлінських процесів. Ефективна інформаційна система забезпечує інтеграцію даних з усіх структурних підрозділів підприємства та створює єдиний інформаційний простір.

Сучасний розвиток цифрових технологій суттєво змінює підходи до організації інформаційного забезпечення підприємств, що дозволяє комплексно управляти ресурсами підприємства та інтегрувати всі бізнес-процеси в єдину інформаційну систему.

Незважаючи на активний розвиток інформаційних технологій, багато підприємств стикаються з проблемами організації інформаційного забезпечення, що негативно впливають на ефективність управління операційною діяльністю та потребують комплексного вирішення [4].

Інформаційне забезпечення є важливою складовою системи управління операційною діяльністю підприємства. Якість інформаційного забезпечення безпосередньо впливає на ефективність використання ресурсів, обґрунтованість управлінських рішень та конкурентоспроможність підприємства.

У сучасних умовах цифрової трансформації особливого значення набуває впровадження інтегрованих інформаційних систем, автоматизація бізнес-процесів та використання сучасних аналітичних інструментів. Удосконалення інформаційного забезпечення сприятиме підвищенню ефективності операційної діяльності, забезпеченню стійкого розвитку підприємства та зміцненню його позицій на ринку.

Список використаних джерел

1. Євдокимов В.В. Бухгалтерський облік в інформаційній економіці. Житомир: ЖДТУ, 2021.
2. Королюк Т., Співак С. Сутність, значення та обліково-інформаційне забезпечення процесу контролінгу. *Галицький економічний вісник*. 2022. Том 78-79. № 5-6. С. 58-64. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.05_06.058
3. Пушкар М.С. Інформаційні системи в управлінні підприємством. Тернопіль: Карт-бланш, 2020.
4. Співак С., Королюк Т., Дерейчук О. Організаційні аспекти та інформаційне забезпечення процесу формування звітності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 87. № 2. С. 116-121. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.02.116
5. Краузе О., Бойко О. Роль хмарних технологій в удосконаленні обліково-аналітичних процесів / Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. А. Сороківської. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2024. С. 36-45. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/46506>